

דף קכד.

עין משפט א.

או"ח סימן שיש סעיף א

א. לוח או שאר דבר שסותמין בו החלון אפי' אינו קשור מותר לסתום בו בשבת החלון ולא אומרים שזה כמוסיף על הבנין^מ, ובלבד שחשב^ב עליו מערב שבת לסתום בו החלון^ס.

ב. קנה שהתקין אותו להיות נועל בו הדלת א"צ שיקשור אותו בדלת^ע וכיון שדומה יותר לבנין מאשר דלת לחלון ע"כ לא מספיק בו מחשבה לבד אלא צריך שתיקן אותו לשם כך, ולרש"י צריך שיתקן אותו לשם כלי^פ שיהיה ג"כ ראוי לתשמיש כל שהוא.

הגה: וע"י שתיקן אותו לשם כך הוי ככלי שמלאכתו להיתר ומותר לטלטלו.

ג. יתד שתוחבין אותו למטה ונועלים בו הדלת כיון שזה דומה יותר לבנין צריך ג"כ שיהיה קשור לדלת מערב שבת ותיקנו לשם כך. ועיין בשו"ע סעיף א' כמה פרטים בענין זה.

עין משפט ב.ג.

או"ח סימן שש סעיף ד

עיין לעיל דף קכג: עין משפט אות ו

מ. שבת קכ"ה במשנה וכחכמים, וכדמפרש לה ר' אבא בשם רב כהנא שם. וה"ה פקק שעל הארובה שבגג מותר לסותמו דהוי כמוסיף על אהל עראי ומותר, מתוס' שם ומ"א ס"ק א'.

ו. בית שהיה בו מת אסור לסתום בשבת החלון שפונה לבית אחר כדי שיוכלו ליכנס שם הכהנים דהוי מתקן, ולומר לאינו יהודי לסותמו במחלוקת הדבר. ועיין בכה"ח אות ב'. ואפי' אין תורת כלי על לוח זה מותר לסתום בו החלון.

נ. אבל אם לא חשב עליו בעיניו קשור, ב"ח. וה"ה אם פקק בו פעם אחת לפני שבת אפי' שלא חשב עליו מותר לסתום בו בשבת. ואם הוא כלי אפי' שמלאכתו לאיסור אין צורך שום מחשבה דלצורך גופו מותר לטלטלו, כה"ח אות ז'.

ס. ודוקא בדבר שדרך לבטלו שם צריך חשב עליו, אבל דבר שאין דרך לבטלו שם לעולם כגון בגד וכיוצא מותר לסתום בו אפי' לא היה דעתו עליו מערב שבת, כ"כ הח"א כלל ט"ל אות ח'.

ע. הואיל ואינו מבטלו שם אלא עשוי להוציאו ולהכניסו תמיד אין בו משום בונה.

פ. כאן שיש חשש משום בונה חשש לדעת רש"י, לא כן בסי' ש"ח סעיף יו"ד פסק כר"ת בלי חולק, ובעת הצורך יש להקל גם כאן כר"ת, כה"ח אות ט"ו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ד.

או"ח סימן שח פעיף ג

עין לעיל דף קכג: עין משפט אות ו

עין משפט ה.

או"ח סימן תקב פעיף ג

ג. ד. אין סומכין את הקדרה ולא את הדלת בעץ לחה שאינה ראויה להסקה ^ז והיא הנקראת בקעת.

הגה: אבל מותר לצלות בו ^ק, וכ"ש שמותר להסיק בו עם שאר עצים אע"פ שאינו ראוי להסיקו בפני עצמו.

עין משפט ו.

או"ח סימן שח פעיף ז

ז. ח. חתיכת כלי חרס שנשברה מכלי ^ר ביום חול וראויה לכסות בה כלי מותר לטלטלה בשבת אפי' במקום שאין כלים מצויים שם לכסותם. ואם זרק אותה מבעוד יום אסור לטלטלה כיון שבטלה מלהיות עוד כלי.

הגה: אפי' עדיין ראויה לעני ^ש אחרי שזרקה אסור, דמוקצה לעשירים הוי מוקצה לעניים.

ז. ט. אבנים אע"פ שראויים לכסות בהם כלי אסור לטלטלם.

הגה: כל דבר שאינו כלי כלל אסור לטלטלו אפי' לצורך גופו וכ"ש לצורך

צ. ^ו דאסור לטלטלה. ט"ז ס"ק ד'. אבל השו"ע לא כתב לחה ודעתו גם בקעת יבשה אסור לסמוך בה דלת או קדירה כיון שאינה כלי אסור לטלטלה אלא להסיקה בלבד, ולכתחילה יש לחוש לסברא זו. כה"ח אות ל"ד.

ק. ^ו ולדעת השו"ע מותר לצלות רק בעץ יבש דמה לי להסיקו או לצלות בו אבל בעץ לחה היא מוקצה ואסור לצלות בו אם לא שייחד אותו לכך מערב יו"ט. כה"ח אות ל"ו.

ר. ^ו כיון שהכלי עדיין משמש תשמישו הראשון וחתיכה זו שנשברה ממנו לא היתה ראויה לשמש בפני עצמה הוי נולד, וע"כ רק אם נשברה מהכלי ביום חול והכין אותה לשם כך, אבל בשבת הוי נולד ואסור, לא כן אם נשבר הכלי ואינו ראוי לתשמישו הראשון אין איסור נולד בשברים אם ראויים לכסות בהם, כ"כ הטור וב"י, ויש ליזהר לחוש לדעת האוסרים, כה"ח אות ס"ו.

ש. ^ו היינו הנמצא בבית העשיר כ"כ הב"ח אבל מלשון הרמ"א אין חילוק. כה"ח אות ס"ט. ^ו נר שעוה שלם או של חלב כתב המ"א דמותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו ככלי שמלאכתו לאיסור, ויש אוסרים דדינו כאבנים וצרורות דלא ראוי למאכל ולא לתשמיש. כה"ח אות ע'. ועיין בכה"ח אות ע"ג.

מקומו.

עין משפט ז. או"ח סימן תקכא פ"א

א. שופכין הפירות דרך הארובה ביו"ט, אבל לא דרך החלונות א ולא מורידים אותם בסולמות ב ולא יטלטלם מגג לגג ג אע"פ שהם במשטח שוה.

עין משפט ז. או"ח סימן שלח פ"ז

ז. מי שיש לו פירות בראש הגג ורואה גשם שמתקרב ובא אסור לשלשלם בשבת דרך ארובה שבגג, דטורח הוא שלא לצורך שבת ד, אבל לכסותם מותר ואפי' לכסות לבנים שהם מוקצה מותר ה.

ת. ממשנה ביצה ל"ה במי שראה גשמים ממשמשיין ובאין ויש לו תבואה או פירות בגג להתייבש התירו לו להשליכם דרך הארובה שבגג והם נופלים לארץ ואין בזה טרחא יתירא, רש"י שם. וט"ז ס"ק א'. והיינו בפירות או תבואה הראוין לאכילה ביומן אע"פ שאין צריך להם. כה"ח אות א'.

א. אם החלון גבוה ויש בזה טרחא אבל בשוה לגג מותר. מ"ב אות ד'.

ב. וה"ה במדרגות שלנו. מ"א ס"ק ד', ומ"ב אות ה'.

ג. היינו להפילם שם דרך ארובה אסור, די ש בזה טרחא לטלטלם מגג לגג. מ"ב אות ו'-ז'.

ד. דטורח שלא לצורך שבת, מ"א ס"ק י'. אבל פירות לצורך היום מותר. כה"ח אות נ"א.

ה. וקמ"ל דמותר לטלטל גם לצורך דבר שאינו ניטל כגון לבנים, וכמובן שמותר לכסותן רק בכלים המותרים בטילטול, כה"ח אות נ"ה.

עין משפט ט.

או"ה סימן תצה פעיף א

א. כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביו"ט^י, חוץ ממלאכת אוכל נפש^ז וחוץ מהוצאה והבערה^ח, וה"ה מכשירי אוכל נפש^ט שלא היה אפשר לעשותן מאתמול.

הגה: ויש מחמירין באוכל נפש עצמו^י, כל שאינו מפיג טעמו כלל אם היה עושהו מעיו"ט.

הגה: מ"מ בלא עשאהו מעיו"ט ויש בו צורך יו"ט מותר לעשותו ע"י שינוי^כ.

ו. ממשנה ביצה ל"ו ובמגילה ז', ובגמ' ביצה י"ב וכבית הלל.

והטעם משרשי המצוה כדי שיזכרו ישראל הניסים הגדולים שעשה להם השי"ת ולאבותיהם וידברו בם ויודיעו לבניהם ולבני בניהם. ואם היו מותרים אפי' במלאכה קלה כל אחד יהיה פונה לעסקו וכבוד הרגל ישכת. ועוד, שלא ניתנו ימים טובים לישראל אלא שיתעסקו בהם בתורה.

ואפי' מלאכה שאסורה בשבת משום שבות, אסורה ביו"ט. וכן אמירה לגוי. ב"י, ומ"ב אות א'.

מ"מ צרכי חולה שאין בו סכנה אפי' שאסור ע"י ישראל אומר לעכו"ם ועושה אפי' בשבת. מ"מ אסור לומר לקראים שיעשו לו מלאכה ביו"ט. גם בחולה שאין בו סכנה. כה"ח אות ד'.

ובענין מלאכה שאינה צריכה לגופה וכיבוי ביו"ט, עיין בסי' רע"ח ובסי' תקי"ד.

ז. כמ"ש "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם".

ח. דין הבערה יתבאר בסי' תקי"א. ודין הוצאה בסי' תקי"ח.

ט. אכל אוכל נפש עצמו אפי' באינו מפיג טעמו מותר ביו"ט לדעת השו"ע, מ"מ הברכי יוסף ועוד כתבו כדברי הרמ"א דכן ראוי להחמיר אפי' באוכל נפש עצמו. כה"ח אות י'.

י. גזירה שמא יניח אדם מלאכות שאפשר לעשותן מערב יו"ט לעשותן ביו"ט ונמצא יו"ט כולו הולך בעשיית אותן מלאכות וימנע משמחת יו"ט. כה"ח אות י"ב.

אבל לשין ואופין ושוחטין ומבשלין ביו"ט, שאם עשה אלו הדברים מערב יו"ט יש בכך הפסד או חסרון טעם, שאין לחם חם או תבשיל שבשל היום כמו לחם ותבשיל שעשה אתמול. ואין בשר שנשחט היום כבשר שנשחט אתמול, מרמב"ם פ"א מהלכות יו"ט הלכה ח'.

כ. כדי שמתוך כך יזכרו שהוא יו"ט ולא יבא לעשות יותר ממה שצריך ליו"ט. כה"ח אות י"ט. ומותר לכתחילה להמתין עד יו"ט ולעשותו בשינוי, וכך משמע בסי' תק"ד. מ"א ס"ק ג'.

ולחולה מותר בלא שינוי אף באין בו סכנה. כה"ח אות ט"ז משולחן גבוה.

דף קכד:

עין משפט א.

או"ח סימן תקיח פ"א

א. מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה הוצאה שלא לצורך ל, כגון להרים קטן מ ולולב וספר תורה וכלים ס.

הגה: והוא הצריכים לו קצת, או שמפחד שמא יגנבו או יפסדו.

א. ב. אבנים ע וכיוצא בהן אסור להוציאן פ וה"ה לטלטלן.

הגה: מותר לשחק בכדור אפי' בר"ה ז דהוי בכלל טיול ושמחת יו"ט.

ל. מגמ' ביצה י"ב. וכגון קטן ולולב, ממשנה שם וכב"ה. וכן הבערה מתוך שהותרה לצורך אוכל נפש הותרה ג"כ שלא לצורך כמ"ש בסי' תקי"א, מ"מ אם עשאן שלא לצורך כלל או לצורך חול י"א דאינו לוקה, וי"א דלא הותרו רק ביש צורך היום קצת כגון קטן ולולב או לצורך מצוה, אבל באין בו צורך מצוה ולא צורך כלל ביומו כהוצאת אבנים הרי זה לוקה. וכ"כ המ"מ בפ"א הלכה א'.

מ. פי' ר"ח כגון קטן למולו, ולולב לצאת בו וס"ת לקרות בו, והתוס' כתבו שם בביצה י"ב דלאו דוקא למולו דה"ה לטיול והיינו לטייל בשמחת יו"ט או ללכת איתו לביכנ"ס, כ"כ הרא"ש. מ"ב ס"ק א', ומ"ב אות ג'.

ו. ומשמע דלצורך שאר מצוה שאינה לצורך היום אסור. וכ"כ הב"ח. וכה"ח אות ד'.
ז. וגם להחזירם אח"כ דהתירו סופן משום תחילתן, כ"כ הרא"ש והוא שמתירא שמא יגנבו אבל באין חשש כזה אסור להחזירן, אבל אם רוצה ללמוד בהם כגון סידורים שרוצה לומר בהם שירות ותשבחות בביתו מותר להחזירן. כה"ח אות ה'.
ותכשיטים מותר להוציאם משום כבוד ושמחת יו"ט. שם.

ס. היינו הצריכים לו קצת, אבל לדעת מר"ן השו"ע אע"פ שא"צ לו כלל מותר דסתם להתיר הגם שבכ"י מסתפק בדבר, וכדעת הרי"ף והרמב"ם, וכ"כ בביאורי הגר"א בדעת השו"ע, ודעת הרמ"א רק ביש צורך קצת, ועיין בבן איש חי בפ' במדבר אות ט' שאסר, ועיין במ"ב אות ה'.

ושעון ודאי מותר לכו"ע דיש בו צורך בכל עת. כה"ח אות ט'.

ע. היינו אבנים שאינם מיוחדים להשתמש בהם אבל מיוחדים יש להם דין כלים. מ"ב אות ז'.

פ. ולוקה עליהם. מ"א ס"ק ג', וכ"כ התוס' בכתובות דף ז' ע"א, ד"ה מתוך. אבל רש"י בביצה י"ב ע"א ס"ל דאין איסורו אלא מדרבנן אבל מן התורה מותר לגמרי כל הוצאה, וכך היא דעת הרי"ף והרמב"ם. כה"ח אות י"ב.

צ. אע"פ שע"ז מעבירים אותה ד' אמות בר"ה ממקום למקום מותר משום דהוי בכלל טיול ושמחת חג, אבל היש"ש כתב דזה תימה להתיר דלגדולים נראה דמשחק זה מנהג רע. מ"א ס"ק ד'.

הגה: **אם הניח עירוב ק** מותר לטלטל ולהוציא כל שיש לו תורת כלי ר, **אע"פ שאינו צורך היום.**

עין משפט ב. **או"ח סימן שח סעיף ג.**

ג. **כלי שמלאכתו לאיסור ש** מותר לטלטלו בין לצורך גופו כגון פטיש לשבור בו אגוזים, בין לצורך מקומו דהיינו שצריך להשתמש במקום הכלי שמונח שם, ומותר לטלטלו משם ולהניחו באיזה מקום שירצה ת, אבל מחמה לצל או שירא שמא ישבר או יגנב אסור.

הגה: **כל מוקצה אינו אסור אלא בטלטול אבל בנגיעה שאינו מנדנדרו מותר א,**

ק. ומשמע בלא עירוב אסור לטלטל כלים שאין בהם צורך היום אפי' מחצר לחצר, אבל דעת מר"ן השו"ע בסי' תט"ז סעיף ה' ובסי' תקכ"ח סעיף א' דא"צ עירוב חצירו כלל ביו"ט כל שהיא מוקפת חומה או מתוקנת בצורת הפתח בענין שאין לה דין ר"ה ולא כרמלית מותר לטלטל בה ביו"ט כל דבר שיש עליו תורת כלי אפי' אין בו צורך היום כלל. וכ"כ בבאורי הגר"א על דברי הרמ"א שזוהי דעת הרשב"א, אבל הרי"ף והרמב"ם והרא"ש כתבו שאין עירוב חצירות כלל ביו"ט, אלא שנכון לכלול בשיתוף מבואות של שבת גם יו"ט. וכ"כ המ"ב אות יו"ד.

ר. אבל אבנים וכיוצא שאין תורת כלי עליהם אסורים משום מוקצה.

ש. היינו שמיוחד לדבר האסור לעשותו בשבת, מ"א ס"ק ה'. ואם הכלי עדיין לא עשה בו מלאכה והוא חדש אך הזמינו לכך, אף דהזמנה לאו מילתא, מ"מ אינה עומדת אלא למלאכת איסור.

ז. וכלי שמלאכתו לאיסור שאסור לטלטלו כי אם לצורך גופו או מקומו גם אם מלאכתו לאיסור היא מדרבנן כגון שופר. כה"ח אות י"ט.

כלי שמלאכתו לאיסור אפילו שהוא מוקצה מחמת מיאוס מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, רשב"א בתשובה סי' תנ"ו.

ח. כלי שמלאכתו גם לאיסור וגם להיתר מותר לטלטלו מחמה לצל, וכן שלא יגנב או לא ישבר, ואם ראוי למלאכת היתר אך אינו מיוחד לכך הוי כלי שמלאכתו לאיסור, כה"ח אות כ"ב.

ת. כיון שהוא בידו רשאי לטלטלו יותר, ואפי' שכח ונטל בידו מוקצה רשאי לטלטלו יותר, מ"א ס"ק ז'. ויש מי שכתב דוקא אם תורת כלי עליו אפי' לאיסור, אבל באין תורת כלי עליו צריך להניחו מיד מידו, וראוי לחוש לדבריו אם לא במקום הפסד, כה"ח אות כ"ז.

י. הגם שמותר לטלטל המוקצה אחרי שהוא בידו למקום שירצה, מ"מ אסור לתת אותו מידו האחת לידו השניה דהוי טלטול חדש, כה"ח אות כ"ז.

א. הרמ"א לשיטתו בסי' תקי"ג דכתב שמוקצה אינו אסור בנגיעה אפי' הנגיעה אינה אלא לצורך דבר המוקצה, אבל לדעת המחבר בסי' ש"י סעיף ו' לא התיר אלא כשהנגיעה היא לצורך דבר ההיתר, כה"ח אות ל'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ולכן מותר לנגוע במנורה בביהכנ"ס ^ב שנרות דולקות עליה או בתנור שדולק בו אש, וכן מותר לקחת דבר היתר המונח על דבר מוקצה.

הגה: מותר לטלטל דבר מוקצה ע"י נפיחה בפה ^ג דלא הוי טילטול אלא כלאחר יד ולא נקרא טילטול.

עין משפט ג. אר"ח סימן שח סעיף מט

מט. נא. מטטה שמטטים בו מותר לטלטלו ^ד.

עין משפט ד. אר"ח סימן שח סעיף ו

ו. כל הכלים שנשברו אפי' בשבת מותר לטלטל שבריהם אם הם ראויים לאיזה מלאכה, כגון לכסות בה חבית ^ה או שברי זכוכית לכסות בה פי הפך, אבל אם אינם ראויים לשום מלאכה אסור ^ו.

הגה: ואם נשברו במקום שיכולים להזיק כגון זכוכית על השולחן או במקום שהולכין, מותר לטלטל השברים כדי לפנותן שלא יזוקו בהם ^ז.

ב. אבל אם היא תלויה אסור גם לדעת הרמ"א בסי' תקי"ג שמא תתנדנד ונמצא מטלטלה, אבל לדעת הב"י בסי' ש"י אפשר דגם אם תתנדנד מותר אם הנגיעה היא לצורך דבר המותר, דהוי טלטול מן הצד, מ"מ אם נר השמן דולק עליו, אסור לכו"ע שמא יטה ע"י נגיעתו והנדנד וכמ"ש בסי' רס"ה. כה"ח אות ל"א.

ג. דדמי לטלטול בגופו, כה"ח אות ל"ג.

ד. שהרי הם ככלי שמלאכתו להיתר שמותר לטטות בשבת, רמב"ם פ' כ"ו הלכה ב'. ולדברי האוסרים אפי' בקרקע מרוצפת כמ"ש הטור בסי' של"ז פשוט דהוי כלי שמלאכתו לאיסור ורק לצורך גופו או מקומו מותר, ב"י, מ"א ס"ק ע"ה.

ה. שבת קכ"ד במשנה, והיינו כלי גדול שנשבר צריך שהשברים יהיו ראויים לכסות פי חבית ולא פך קטן, ר"ז אות כ"ט.

ו. ואם הכלי היה להיתר והשברים ראויים לכלי איסור מותר לטלטל השברים ככלי איסור לצורך גופו או מקומו, כה"ח אות נ"ז.

ז. ועיין בסי' תצ"ה ברמ"א די"א דנולד בשבת אסור, אך אנו קיי"ל דנולד בשבת מותר כמ"ש בסעיף כ"ז, אבל ביו"ט קיי"ל להחמיר בנולד, כה"ח אות נ"ט.

ולמ"ד נולד אסור בעינן שהשברים יהיו ראויים לאותה מלאכה הראשונה, מ"א ס"ק ט"ו.

ו. ודוקא לטלטל לצורך גופן שלא יגנבו, אבל לצורך גופו או מקומו מותר כיון שבאו מתורת כלי, כמ"ש הרא"ש בקליפות אגוזים שמותר לצורך מקומו, פרישה אות ו', והביאו הא"ר אות ט"ז.

ז. כמו קוץ בכרמלית, ב"י, ועיין בסעיף י"ח, ואם יכולים לטלטלם בטלטול מן הצד עדיף ולא יטלטלם בהדיא, ואם השברים הם לא זכוכית אלא של חרס אסור לפנותן, וכל

עין משפט ה.

אור"ח סימן שח סעיף יז

ז. כ. לבנים שנשארו מהבנין מותר לטלטלם שעומדים לסמוך ולשבת עליהם^ח, אבל אם סידרם זה על זה גילה דעתו שהקצה אותם עדיין לבנין ואסור לטלטלם^ט.

עין משפט ו.ז.ז.

אור"ח סימן שח סעיף ז

ז. ט. אבנים אע"פ שראויים לכסות בהם כלי אסור לטלטלם.
הגה: כל דבר שאינו כלי כלל אסור לטלטלו אפי' לצורך גופו וכ"ש לצורך מקומו.

זה בידיו אבל לפנותן ברגליו לכו"ע מותר כמו בסי' שי"א סעיף ח' דטלטול מוקצה בגופו מותר. כה"ח אות ס"ה.
ח. שבת קכ"ד, וביצה ל"ב. והוי תורת כלי עליהם ומותר גם מחמה לצל, ואם לא ראויים לשיבה עליהם כמות שהם, צריך לעשות מעשה מבעוד יום.
ט. אפי' לצורך גופו או מקומו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com